

Asia: VM119:00/2018

Selvitys keinoista ehkäistä kotitalouksien velkaantumista

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot mietinnöstä

Liiallisen velkaantumisen estäminen on hyvä asia. Olen lukenut lehdistä velkaantuneista ihmisistä, joiden ei kannata ottaa töitä vastaan, kun velanhoitoon menisi suurin osa palkasta. Myös leipäjonoissa on ihmisiä, jotka ovat velkaantuneet pahasti. Omien talousasioiden hoidon pitäisi olla perustaito.

Mietinnössä ei oteta huomioon, onko lainanottaja tavallinen kotitalous vai sijoittaja. Luin hiljattain naisesta, jolla oli 10 sijoitusasuntoa ja miljoonan euron velat. Tässä voi olla riskinsä.

Mietintö ei ota huomioon myöskään aiotaanko asunto ostaa pääkaupunkiseudulta, kaupunkien keskustoista vai suurimpien kasvukeskusten ulkopuolelta. Hinnat ovat aivan eri tasoilla.

Yhtiölainan enimmäismäärä 60 % on hyvä asia, jotta muiden osakkaiden ei tarvitsisi maksaa maksukyvyttömän maksuja. Silloin asunto voitaisiin myydä 60 %:lla velattomasta hinnasta tai panna vuokralle. Mielestäni harvaan asutussa Suomessa yhtiölainan enimmäismäärä voisi olla 30-50 %.

Huomiot keskeisistä ehdotuksista

Tämä 4,5 vuoden bruttotuloista on epäoikeudenmukainen ensiasunnon ostajille sekä niille, jotka ovat perustamassa perhettä. Pääkaupunkiseudulta tai seutukunnista ei saa asuntoa tähän hintaan. He ovat pakotettuja menemään vuokralle ja kasvattamaan sijoittajien tilipusseja.

Suomen väestörakenne on katastrofaalinen. Tuoreen tutkimuksen mukaan perhe tekee sitä enemmän lapsia, mitä enemmän heillä on tilaa käytettävissään ja mitä alhaisemmat asumiskustannukset ovat. Maalla on isoja perheitä, koska asumiskustannukset ovat matalat.

En tiedä, onko pankeilla apuvälineitä (ohjelmistoja), johon asuntoa harkitseva voisi täydentää tulojaan ja menojaan. Ohjelmisto antaisi ehdotuksen sopivasta asunnon hinnasta ja tähän hintahaarukkaan sopivista asunnoista. Kaikki eivät hallitse exceliä.

Mielestäni luotonantajan (yhtiölainan myöntäjän) pitää käydä asiakkaan tulot ja menot läpi, jos asiakkaalla ei ole henkilökohtaista lainaa. Henkilökohtaista lainaa otettaessa ko. pankin on tämä asia hoidettava. Mielestäni 40 % tuloista saa mennä asumiseen, 60 % pitää jäädä elämiseen.

Ennen oli aravalainoja tai korkotukilainoja. Mielestäni voitaisiin kehittää perheenperustamislaina, jossa olisi valtion takaus. Tämän lainan saisi asunnon hinnan ylimääräiselle osalle, jos 4,5 kertaiset tulot eivät riittäisi esimerkiksi kolmioon kohtuullisen matkan päähän työpaikoista. Tämän lainan ehtona pitäisi olla, että pariskunta tekee vähintään kaksi lasta tai että heillä on vähintään kaksi lasta. Lainan saisi kolmiota varten. Monilla nuorilla myös tulot kasvavat iän myötä.

Norjassa sijoittajilta vaaditaan 60 % asunnon velattomasta hinnasta. Mielestäni tämä Norjan malli voitaisiin ottaa Suomeen. Sijoittajien rynnistys asuntomarkkinoille on aiheuttanut asuntojen hintojen nousun kasvukeskuksissa. Tämä ei ole hyvä asia nuorten perheenperustamisen kannalta.

Minulla ei ole rahoitus- eikä lakiasioiden koulutusta, joten en anna kommentteja alla olevista lakien muuttamisesta.

1. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

2. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

-

3. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

-

4. Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä

-

5. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 5 luvun 1 §:n ja 7 luvun 1 §:n muuttamisesta

-

6. Laki kuluttajansuojalain muuttamisesta

-

Oikeusministeriön asetus kuluttajan luottokelpoisuuden arvioinnissa käytettävistä oletuksista

-

Liisa Leinonen
Kolmen lapsen äiti, 24-vuotiaat kaksoset ja 26-vuotias